

Chương IV.

KHÍ QUYỀN

Bài 13

KHÍ QUYỀN

I – MỤC TIÊU BÀI HỌC

Sau bài học, HS cần :

1. Về kiến thức

- Nắm được cấu tạo của khí quyển.
- Hiểu rõ các khối khí và tính chất của chúng.
- Hiểu về các frông, sự di chuyển của frông và tác động của chúng.

2. Về kỹ năng

- Biết cách phân tích biểu đồ.
- Hiểu biết được cấu trúc của khí quyển, các khối khí và frông trên cơ sở các hình trong SGK.

3. Về thái độ, hành vi

Nhận biết được sự cần thiết phải chống ô nhiễm không khí do khí thải để bảo vệ lớp ô ôn của tầng bình lưu.

II – THIẾT BỊ DẠY HỌC

Phóng to hình 13.2 trong SGK.

III – MỘT SỐ ĐIỂM CẦN LUU Ý

1. Về nội dung

Cần đầu tư thời gian cho các vấn đề : tầng đối lưu và tầng bình lưu, sự thay đổi thời tiết của những nơi frông đi qua.

2. Về phương pháp

Cần tận dụng các hình trong SGK và những kiến thức đã có của HS để đặt câu hỏi, yêu cầu HS quan sát để tìm ra kiến thức của bài.

Ví dụ :

– Khi dạy mục III – Các khối khí, GV có thể nêu câu hỏi "Tính chất của các khối khí có ổn định không ? Vì sao ?"

– Sau khi dạy xong mục IV – Frông, GV có thể nêu câu hỏi "So sánh nguyên nhân hình thành frông với nguyên nhân hình thành dải hội tụ nhiệt đới".

3. Gợi ý trả lời một số câu hỏi

– Câu hỏi :

Dựa vào hình 13.1 và sự hiểu biết của bản thân, cho biết :

+ Không khí gồm các thành phần nào ? Mỗi thành phần chiếm tỉ lệ bao nhiêu ?

+ Vai trò của hơi nước trong khí quyển.

Trả lời :

+ Các thành phần : Nitơ 78,1%, Ôxi 20,9%, hơi nước và các khí khác 1%.

+ Hơi nước ngưng tụ thành mây ; mây gặp lạnh rơi xuống thành mưa, tuyết sinh ra nước chảy tràn trên mặt đất và nước ngầm trong đất chảy ra biển lại bốc hơi... Không có hơi nước không có sự sống. Hơi nước còn có tác dụng điều hòa nhiệt độ của không khí (ngày đỡ nóng, đêm đỡ lạnh ; ở hoang mạc ít hơi nước nên chênh lệch nhiệt độ giữa ngày đêm hoặc trong năm rất lớn).

– Câu hỏi :

Hãy cho biết tác động của lớp ôdôn đối với sinh vật cũng như sức khoẻ của con người.

Trả lời :

Lớp ôdôn lọc bớt và giữ lại một số tia tử ngoại gây nguy hiểm cho cơ thể sinh vật nói chung và con người nói riêng. Mất lớp ôdôn thì sinh vật trên Trái Đất sẽ bị huỷ diệt.

IV – TIẾN TRÌNH TỔ CHỨC DẠY HỌC

1. Mở bài

Ở lớp 6 các em đã có khái niệm về các tầng khí quyển. Bài hôm nay sẽ nêu thêm một số đặc điểm của các tầng, đặc biệt là tầng đối lưu và bình lưu, để thấy ảnh hưởng của chúng đến thời tiết và khí hậu cũng như đời sống của chúng ta.

2. Tổ chức dạy học

Ngoài việc hướng dẫn HS quan sát kênh hình để tiếp cận kiến thức mới như đặt câu hỏi : Quan sát hình 13.2, hãy cho biết khí quyển gồm mấy tầng ? Kể tên và nêu giới hạn của từng tầng theo trình tự từ thấp lên cao ? GV nên có những

câu hỏi hướng dẫn các nhóm nghiên cứu SGK và thảo luận như yêu cầu HS quan sát hình vẽ về các tầng khí quyển, sau đó thảo luận các vấn đề :

- Vị trí và vai trò của hơi nước trong tầng đối lưu.
- Tỉ lệ khí CO₂, tác động của khí này đối với khí quyển và con người.
- Các phân tử vật chất rắn trong khí quyển và ảnh hưởng của chúng.